

10674_page_36

το ανατολικό δηλαδή τμήμα του σημερινού Πορτολάγους δρέχεται από δύο θάλασσες, το θρακικό πέλαγος και τη Βιστωνίδα· μοιάζει με μικρή νησίδα ευδιάκριτη που παρουσιάζει εξαιρετο θέαμα όταν ο καιρός είναι αίθριος¹⁵.

Ύστερα από τα παραπάνω εκτεθέντα πρέπει να θεωρηθεί ως πιθανότερη θέση του παλαιού Περιθεωρίου ο σημερινός όντως αρχαιολογικός χώρος του οικισμού Πορτολάγους με κέντρο την περικαλλή εκκλησία. Στην περίπτωση αυτή το εντός του κάστρου μετόχι του Ν. Βοτανειάτη πρέπει να είναι η σημερινή νησίδα της Μπουρούς (Ατά Μπουρού), που βρίσκεται στα νότια του αρχαιολογικού χώρου (έκταση 800 στρεμμάτων) και φιλοξενεί τον Άγιο Νικόλαο, ο οποίος με το πέρασμα των αιώνων κατέστη το φυσικό κέντρο του μετοχίου¹⁶.

Εφόσον λοιπόν οι περισσότερες πιθανότητες για το μετόχι του Βατοπαιδίου επικεντρώνονται στον αρχαιολογικό χώρο Πορτολάγους, εκ των πραγμάτων εγκαταλείπεται η περιοχή του νέου Περιθεωρίου, η σημερινή Αναστασιούπολη (σώζονται τα ερείπιά της), ως χώρος που δωρίζεται στη Μονή Βατοπαιδίου από τον Ν. Βοτανειάτη.

Αν όμως η πληροφορία του Ιωάννη Κομνηνού που προαναφέραμε βρίσκεται κοντά στην αλήθεια, ότι δηλαδή ο Αρκάδιος χάρισε το ωραιότερο μετόχι στο Περιθεώριο και το τέταρτο μέρος της παραθαλάσσιας λίμνης, τότε διευρύνεται η έννοια του μετοχίου και στη λίμνη, οπότε συμπεριλαμβάνει και τους χώρους των δύο Περιθεωρίων. Άλλωστε η σημερινή έννοια του μετοχίου όντως συμπεριλαμβάνει ολόκληρη τη λιμνοθάλασσα και τον Ατά (νησίδα) της Μπουρούς με μικρές παραλλαγές.

2. Το ιδιοκτησιακό καθεστώς του μετοχίου κατά τον 14ον αιώνα.

α. Το αφιερωτήριο έγγραφο της Θεοδώρας Κομνηνής Συναχερήνας περί του Καλαμιτζίου (1308).

Από του έτους 1080, που ο Ν. Βοτανειάτης δώρισε στην Ι. Μονή Βατοπαιδίου το μετόχι στο Περιθεώριο, μέχρι του έτους 1308, που εκδόθηκε το αφιερωτήριο έγγραφο της Θεοδώρας, δηλαδή στο χρονικό

15. Παλαεναγγέλου, *Περί Περιθεωρίου*, σ. 76.

16. Η νησίδα της Μπουρούς όπως φαίνεται ήταν πρὶν ἀπὸ τὸ 1080 μετόχι τοῦ Βατοπαιδίου, διότι ὁ Βοτανειάτης ἔδωκε πέντε κτήματα τὰ "Σὺν τῷ ἐντὸς αὐτοῦ κάστρου Μετοχίῳ". Μέσα στο κάστρο ὑπῆρχε μετόχι τῆς Μονῆς στο ὁποῖο πρόσθεσε πέντε κτήματα νέα καὶ ἐξέδωκε τὸ χρυσοδουλλό του.

το ανατολικό δηλαδή τμήμα του σημερινού Πορτολάγους βρέχεται από δύο θάλασσες, το θρακικό πέλαγος και τη Βιστωνίδα· μοιάζει με μικρή νησίδα ευδιάκριτη που παρουσιάζει εξαιρετο θέαμα όταν ο καιρός είναι αίθριος¹⁵.

Ύστερα από τα παραπάνω εκτεθέντα πρέπει να θεωρηθεί ως πιθανότερη θέση του παλαιού Περιθεωρίου ο σημερινός όντως αρχαιολογικός χώρος του οικισμού Πορτολάγους με κέντρο την περικαλλή εκκλησία. Στην περίπτωση αυτή το εντός του κάστρου μετόχι του Ν. Βοτανειάτη πρέπει να είναι η σημερινή νησίδα της Μπουρούς (Ατά Μπουρού), που βρίσκεται στα νότια του αρχαιολογικού χώρου (έκταση 800 στρεμμάτων) και φιλοξενεί τον Άγιο Νικόλαο, ο οποίος με το πέρασμα των αιώνων κατέστη το φυσικό κέντρο του μετοχίου¹⁶.

Εφόσον λοιπόν οι περισσότερες πιθανότητες για το μετόχι του Βατοπαιδίου επικεντρώνονται στον αρχαιολογικό χώρο Πορτολάγους, εκ των πραγμάτων εγκαταλείπεται η περιοχή του νέου Περιθεωρίου, η σημερινή Αναστασιοπούλη (σώζονται τα ερείπιά της), ως χώρος που δωρίζεται στη Μονή Βατοπαιδίου από τον Ν. Βοτανειάτη.

Αν όμως η πληροφορία του Ιωάννη Κομνηνού που προαναφέραμε βρίσκεται κοντά στην αλήθεια, ότι δηλαδή ο Αρκάδιος χάρισε το ωραιότερο μετόχι στο Περιθεώριο και το τέταρτο μέρος της παραθαλάσσιας λίμνης, τότε διευρύνεται η έννοια του μετοχίου και στη λίμνη, οπότε συμπεριλαμβάνει και τους χώρους των δύο Περιθεωρίων. Άλλωστε η σημερινή έννοια του μετοχίου όντως συμπεριλαμβάνει ολόκληρη τη λιμνοθάλασσα και τον Ατά (νησίδα) της Μπουρούς με μικρές παραλλαγές.

2. Το ιδιοκτησιακό καθεστώς του μετοχίου κατά τον 14ον αιώνα.

α. Το αφιερωτήριο έγγραφο της Θεοδώρας Κομνηνής Συναχερήνας περί του Καλαμιτζίου (1308).

Από του έτους 1080, που ο Ν. Βοτανειάτης δώρισε στην Ι. Μονή Βατοπαιδίου το μετόχι στο Περιθεώριο, μέχρι του έτους 1308, που εκδόθηκε το αφιερωτήριο έγγραφο της Θεοδώρας, δηλαδή στο χρονικό

15. Παπαεναγγέλου, *Περί Περιθεωρίου*, σ. 76.

16. Η νησίδα της Μπουρούς όπως φαίνεται ήταν πριν από το 1080 μετόχι του Βατοπαιδίου, διότι ο Βοτανειάτης έδωσε πέντε κτήματα τα "Σύν τῷ ἐντός αὐτοῦ κάστρου Μετοχίῳ". Μία στο κάστρο υπήρχε μετόχι της Μονῆς στο οποίο πρόσθεσε πέντε κτήματα νέα και εξέδωσε το χρυσόβουλλό του.